

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XXXII. Erthnici à Judaeis Judaeorumve Libris sacris edocti, Messiam praenoverunt & expectarunt. Astutissima Josephi fallacia deprehenditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

mus, præcurforem illum Angelum Eliam, Dominatorem, vero Messiam fore arbitrantur.

Mal. 4. 2.

Dabimus & hanc de Christo vaticinationem è Malachia : *Orietur vobis timentibus nomen meum Sol justitie.* Nempe hæc est stella, quam ex Jacob orituram Balaamus prædixit, de qua sic disserit Isaias : *Surge, illuminare Jerusalem, quia venit lumen tuum.* Deinde : *Non erit tibi amplius Sol ad lucendum per diem, nec splendor Lune illuminabit te : sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam, & Deus tuus in gloriam tuam. Non occidet ultra Sol tuus, & Luna tua non minuetur, quia erit tibi Dominus in lucem sempiternam.* Hinc Christum Jesum Simeon appellabat *Lumen ad revelationem gentium* : & Johannes, *Lucem veram, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum* : Daniel autem *Justitiam sempiternam* adducturum esse docet.

Num. 24. 17.
Ma. 60. 1, 19, 20.

Luc. 1. 32.

Joh. 1. 9.

Dan. 9. 24.

& libro pri-
mo Macha-
baeorum.

1. Mach. 14. 41.

Deut. 18. 15, &
seq.

Matth. 21. 11.

Luc. 7. 16.

Luc. 24. 19.

Joh. 4. 19.

Joh. 6. 14.

Joh. 7. 40.

Ethnici à Ju-
deis, Judo-
rumve Libris
sacris edotti
Messiam præ-
noverunt &
expectarunt.
Astutissima
Josephus fallacia deprehenditur.

XXXI. Nec de Christo venturo siluerunt Scriptores Machabaici. Prioris quidem hæc verba sunt : *Judei & Sacerdotes eorum conserferunt eum esse ducem suum, & summum Sacerdotem in æternum, donec surgat Propheta fidelis.* Nempe Propheta is est quem prænuñtiaverat Moses : *Et ait Dominus mihi, Bene omnia sunt locuti, Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum similem tui, & ponam verba mea in ore ejus, loquaturque ad eos omnia quæ præcepero illi. Qui autem verba ejus, quæ loquatur in nomine meo audire noluerit, ego ultor existam* : Propheta is de quo Populi dicebant, *Hic est Jesus Propheta à Nazareth Galilee* : qui cum Naimitam suscitaret à morte, *Acceptit omnes timor, inquit Lucas, & magnificabant Deum dicentes, Quia Propheta magnus surrexit in nobis* : de quo Emmatintios viatores dixisse tradit idem Lucas, *Qui fuit vir Propheta* : quem à Samaritide muliere sic compellatum fuisse refert Johannes : *Domine, video quia Propheta es tu* : qui cum virorum aliquot millia pauculis piscibus & panibus pavisset, hoc ab universo populo testimonium consecutus est : *Hic est vere Propheta, qui venturus est in mundum* : ad cujus sermones Hierosolymitæ obtupestentes dicebant : *Hic est vere Propheta* : quem interrogatus Cæcus ab eo sanatus, Prophetam esse agnovit.

XXXII. Has de Messia adventu & οἰκονομία vaticinationes è Veteris Instrumenti libris collegimus, multis prætermisissis, quarum in controversiam & contentionem vocari poterat significatio, vel quæ ab ea quam quærimus longius remota sententia, illuc allegoricis tantum & mysticis Interpretum expositionibus detortæ sunt. De iis autem quas proposuimus, tanta fuit consensio, ut non inter Judæos solum, sed Ethnicos etiam, quod infra quoque probabimus, magni alicujus Regis, sanctitate ac potentia conspicui, resque humanas in meliorem statum reposituri, obscura quædam spes concitata sit. Profecto evolventi mihi excerpta quadam è libro secundo magni illius Sinenis Philosophorum principis Confutii, quæ Latine reddidit Prosper Intorcetta Siculus, è Societate Jesu, nuper vero nobiscum communicavit clarissimus Thevenotius, vir singularis humanitatis & præstantis doctrinæ, summa incescit admiratio, cum hæc legerem verba Confutii, Regem ad virtutem adhortantis : *Legibus cali ac terra facta ejus consentiunt, neque vereri debet, ut cum sanctus ille expectatus advenerit, idem tum virtuti ejus, ac dum regnaret, honos habeatur.* Atqui annis quinquaginta supra quingentos ortum Christi Sinenis ille Socrates antecessit. Ergo jam ad Sinas Veteris Testamenti oracula pervaserant. Inde adeo circa id tempus, quo exitus harum prædictionum expectabatur, & sequenti quoque ævo, in multis viris eventum habuisse creditæ sunt. Nam ut de Sibyllinis Oraculis taceam, quæ, Cicerone teste, Regem Romanis hæc ætate pollicebantur, (nam Sibyllini hujus vaticinii fidem elevavit Blondellus :) ut prætermittam Neronem, de quo idem aliquibus venisse in mentem ostendere videntur ista Suetonii : *Sponponderant quidam desituito Orientis ordinationem, nonnulli nominatim regnum Hierosolymorum* ; quod vulgo jactatis per id tempus de Messia oraculis omnino niti videtur ; Josephus historicus Vespasiano persuasit hæc in ipso eventum habuisse. Totam *αἰολογίαν*, quoniam facit ad nostrum institutum, afferre operæpretium est : *τὸ δὲ ἐπάγειν Ἰουδαίους, μάλιστα πρὸς τὴν πόλιν, ἢν ῥησιμὸς ἀμφι-
βολος ὁμοίως ἐν τῆς ἱερέας ἐν ἑσπέρῳ ῥησάμεσιν, ὡς κατὰ τὸν κλεινὸν ἐπισηνὸν ἀπὸ τῆς ῥήσεως
τῆς αὐτῶν ἀεὶ ἢ οἰκουμένης : τὸ τοιοῦτον οἱ μὲν ὡς οἰκίον ἐξέλαβον, & πολλοὶ ἤδη σφόδρῶν ἐπα-
νήσαντες πρὸς τὴν κλεινὴν ἰδύουσαν ἡμᾶς πρὸς τὴν ἀναστασιανὸν τὸ λόγον ἡγμονίας,
ἀποδεικνύσασιν ὅτι Ἰουδαίους ἠὲ ἑσπέρῳ.* Quod autem Judæos ad bellum præcipue incitabat, vaticinium erat ambiguum similiter in sacris Codicibus repertum, futurum nempe at hoc tempore ex regione aliquis eorum toti orbi imperaret. Hoc nonnulli quidem tanquam sibi proprium accipiebant, & multi è Sapientibus in eo intelligendo halucinati sunt. Alibi vero narrar, quomodo ex vinculis Vespasianum ipsum docuerit de iis quæ sacra ei oracula portendebant. Summis hæc ab eo Suetonium, & in historiam suam coniecisse, verba

Cicero. libr. 2.
De divin.
Blond. de Si-
byll. libr. 1.
cap. 11. & 12.
Suet. Neron.
cap. 40.
Joh. De bell.
Jud. libr. 4.
cap. 23. & libr.
7. cap. 11.

ipſa palam facient: Percrebuerat Oriente toto vetus & conſtans opinio, eſſe in ſatis, ut eo Suet. Vespali-
 tempore Judæa proſecti verum potirentur. Id de Imperatore Romano, quantum eventu poſtea cap. 4.
 paruit, prædictum Judæi ad ſe trahentes rebellant. Sunſiſſe indidem & Tacitum, ex Tacit. Hiſt.
 verbis quoque ipſius fiet manifeſtum: Pluribus perſuaſio inerat, antiquis Sacerdotum literis libr. 1.
 contineri, eo ipſo tempore fore, ut valeſceret Oriens, proſectique Judæa verum potirentur: qua
 ambages Veſpaſianum ac Titum prædixerant. Sed vulgus, more humane cupidinis, ſibi tan-
 tam fatorum magnitudinem interpretati, ne adverſis quidem ad vera mutabantur. Hæc ex
 Joſepho manare certa eſt fides, quem callide iſtud & malitioſe ad Veſpaſianum retu-
 liſſe ex ejus teſtimonio convincemus. Ac primum oraculum illud flexiloquum &
 ambiguum, uti appellat Joſephus, quod Literis ſacris contineri ait, hoc eſſe apparet,
 quod Judæa filio Jacob moriens edidit: Non auferetur ſceptrum de Judæa, & dux de ſemo- Gen. 49. 10.
 ejus, donec veniat qui mittendus eſt, & ipſe erit expectatio gentium. Tres enim oraculo
 huic inſeſſe notationes vult Joſephus, primam temporis, κατὰ τὸν χρόνον ἐπιόντων; ſecun-
 dam loci, Judææ nempe, ex qua proditurus erat ille, quem prænuntiat oraculum,
 ὑπὸ τῆς γῆρας; tertiam dignitatis, imperii videlicet per univerſum orbem patentis,
 ἀρχὴ τῆς οἰκουμένης. Quæ omnia in oraculo Jacobi, partim plana & aperta, partim
 adumbrata & implicita reperiri poſſunt. Designatur enim tempus, cum dicitur non
 ablatum iri ſceptrum de Judæa, donec veniat qui mittendus eſt. Ex Judæa quoque
 proditurus nuntiari videtur iſdem verbis. Orbis denique imperium iſta portendunt:
 Et ipſe erit expectatio gentium. Neutiquam ergo ſcopum attingit Caſaubonus, cum in-
 telligendum illic cenſuit Michææ vaticinium: Et tu, Bethlehem Ephrata, parvulus es in Caf. in Suet.
 millibus Judæa: ex te mihi egredietur qui ſit dominator in Iſrael. Nulla enim in eo extat Vesp. cap. 4.
 temporis ſignificatio, unde in ætatem Veſpaſiani oraculi hujus exitum homines con- Mich. 5. 2.
 tulerint, nec orbis imperium, ſed Iſraëlis tantum, Dominatori huic ſpondetur. Nihilo
 magis audiendi ſunt, qui à Suetonio & Tacito ſignari volunt prædictum hoc Iſaïæ: Iſa. 9. 6, 7.
 Parvulus enim natus eſt nobis, & filius datus eſt nobis, & factus eſt principatus ſuper hu-
 merum ejus, & vocabitur nomen ejus, Admirabilis, conſiliarius, Deus fortis, pater futuri
 ſæculi, princeps pacis. Multiplicabitur ejus imperium, & pacis non erit finis. Nam qui
 hæc in Veſpaſianum congruent, quem parvulum Judææ nunquam vidit? Felicius con-
 jectant, non tamen uſquequaque vere, qui notatam opinantur hanc Iſaïæ vaticina-
 tionem: Et erit in noviffimis diebus præparatus mons domus Domini in vertice montium, & Iſa. 2. 2, & ſeq.
 elevabitur ſuper colles, & fluent ad eum omnes gentes, & ibunt populi multi, & dicent, Ve-
 nite, & aſcendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Jacob, & docebit nos vias ſuas,
 & ambulabimus in ſemitis ejus, quia de Sion exibit lex, & verbum Domini de Jeruſalem:
 & judicabit gentes, & arguet populos multos, & conſtabunt gladios ſuos in vomeres, & lan-
 ceas in falces. Quanquam nulla his inſeſſe ſatis diſtincta temporis nota, ſi quis ea ta-
 men tueri velit, non ægre patiar. Hæc autem ut Veſpaſiano accommodare poſſet Jo-
 ſephus, intortam orationem ſibi exorſus eſt: ait enim hoc eſſe prædictum, futurum ut
 ex regione aliquis eorum toti orbi imperaret; ὑπὸ τῆς γῆρας τῆς αὐτῶν ἀρχὴ τῆς οἰκουμένης,
 quibus magna inſeſſe ambiguitas: nec enim facile intelligas utrum dictio αὐτῶν dictioni
 γῆρας, an dictioni τῆς adjungenda ſit, ſive utrum ſic verba conſtruenda ſint: τῆς ὑπὸ
 τῆς γῆρας αὐτῶν ἀρχὴ τῆς οἰκουμένης; an ita: τῆς αὐτῶν ὑπὸ τῆς γῆρας ἀρχὴ τῆς οἰκουμένης.
 Nempe ſic Romanis blandiri illæſa gentis ſuæ dignitate volebat: nam ſi vocem αὐτῶν
 adnexuiſſes voci γῆρας, Veſpaſiano id adſcribi poterat, qui ex regione Judæorum
 egreſſus, totius orbis dominus prodit: ſi vocem eandem αὐτῶν conjunxiſſes voci τῆς,
 Meſſiæ à Judæis expectato convenire hæc poterant, quæ futurum ſpondebant, ut ex
 Judæorum regione aliquis ipſorum, Judæorum nempe, orbem rectorus exiſteret; quæ
 ad Meſſiam unice ſpectant, & in Jacobi vaticinium facilius quadrare poſſunt. Verum
 probe ſciebat vir εὐφυέστατος & aſtutus pollicitationes ſuas ad ipſum Prophetiæ co-
 dicem minime exacturum Veſpaſianum, graviffimis tum curis diſtrectum, atque hu-
 juſmodi blandimentis ſive veris, ſive falſis gaudentem, & cujus intererat fidem eorum
 inter populares ſuos confirmari. Confidenter ergo hæc ſubjecit Joſephus: Ἐὐποροῖ μὲν
 οἷς οἰκίον ἐξέλεθον, καὶ πολλοὶ τῶν οὐρανῶν ἐπακρίθουσι, ὅτε τὴν κείνην. Hæc quoque
 ἀμυβολικῶς enuntiata ſunt: nam cum ait quosdam hæc tanquam ſibi propria acce-
 piſſe, populares ſuos designat, qui ad ſe ſuoſque pertinere prædictionem hanc, uti re-
 vera pertinebat, arbitrabantur: cum ſtatim vero ſubjungit multos, etiam è ſapientibus,
 in oraculi hujus interpretatione eſſe halucinatos, non facile dicas, an eoſdem
 notet, quos mox id tanquam ſibi proprium accepiſſe dixerat, an alios. Atqui hæc
 interpretationem præparabat, Lectores ad commentitiam, quam propoſiturus erat, prædicti
 interpretationem præparabat, qua in Veſpaſiano completum illud fuiſſe doceret.
 Quod perinde erat, ac ſi dixiſſet: Sapientes plerique oraculum hoc perperam
 expofuerunt, quo facilius mihi concedenda eſt venia, ſi in eo quoque expli-

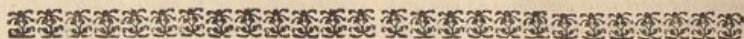
cando erravero. Accurate præterea observanda est dictio *ἀμα*, *simul*, cum ait: *ἐδύλω δ' ἀμα τὸ σπέρμα τῶν θεων ἡσραωνῶν τὸ λόγιον ἡσραωνῶν*. Quasi dixisset, Alie quidem sunt vaticinii hujus significationes, sed simul cum eis inest ibi quoque imperii Vespasiani significatio. Ita nobilissimum vaticinium homo verispellis & alterplex affusus tenebris opacavit, latebrasque adhibuit obscuritatis, ut dum Romanis rerum dominis palpabatur, popularium tamen suorum reprehensiones effugeret, exitusque sibi ac effugia quaquaversus paterent. Atqui hanc ejus *ἰστορίαν* cum in lucubraciones suas referrent Johannes Zonaras, Nicephorus, Pseudo-Hegeffippus, Freculfus Lexoviensis, & Johannes Sarisberienfis, latentes ibi *πρόνοιαι* & verutias haudquaquam animadverterunt. Unus Eusebius, quemadmodum optimi ipsius codices habent, verba Josephi cum tota sua ambiguitate fideliter repræsentavit.

Zonar. Annal. Tom. 2.
Nic. l. 3. c. 4.
Hegef. libr. 5. cap. 44.
Freec. Chron. Tom. 2. libr. 2. cap. 5.
Joh. Sar. Pol. libr. 2. cap. 4.
Euf. Hist. Eccl. libr. 3. cap. 8.
Pseudo-Christi complures.

Num. 24. 17.

XXXIII. Tralatitia illa præterea & pervulgata de venturo his temporibus Messia persuasionem abusi alii plerique, Christi nomen ac dignitatem usurpare ausi sunt, cum ante id tempus quemquam hoc attentasse nulla prodatur historia. Primus hac impietate sese alligavit Herodes Ascalonita, cum Herodianorum, à quibus Messias habebatur, sectam de se vocabulum habere passus est. Christos postea se professi sunt vecordes illi Samaritani, Dositheus, & Simon. Imperium deinde tenente Hadriano, Messiam se dixit Bar-Cocheba, sive Filius stellæ; hoc insignitus nomine, quod sibi nobile illud Balaami vaticinium accommodaret: *Orietur stella ex Jacob*: deinde vero Bar-Cuziba, hoc est Filius mendacii dictus, postquam ejus impostura deprehensa est. Regnum ejus postmodum tenuit Rufus ipsius filius, ac deinde Romulus nepos, Cuziba & ipse dictus, avo cognominis. Multi exinde variis exorti sunt temporibus Pseudo-Christi, velut insignis ille David Eldavid, qui Perfidis Regem bello lacessere ausus vesanæ tandem suæ pœnas capite luit; alique plures in Epistola Maimonidæ ad Rabbinos Massilienses, & in libro Schebet Jehuda commemorati.

Sed concludenda tandem hæc disputatio est, in qua luculenter à nobis ostensum est multas in Veteri Testamento haberi prophetias de Messia. Quod erat probandum.

PROPOSITIO OCTAVA

Is est Messias, cui uni conveniunt prophetiæ omnes
Veteris Testamenti de Messia.

VETERIS Testamenti prophetiis, quæ spectant ad Messiam, collectis simul, & ob oculos positis, certa continentur *verba*, & notæ quædam singulares, quæ si in quoquam appareant, eum esse Messiam haud cunctanter asseverabimus: sin extent nullam, nec in ullo ad hanc diem deprehensæ sint, confidenter pronuntiandum est, nec esse Messiam, nec fuisse. Factum id à Judæis, qui *verba* sibi fingunt quædam, ad quorum normam Messia agnitionem exigere solent. Falsa autem ea cum sint, falsa quoque illorum de Messia judicia consequi necesse est. Omnis itaque eorum error in *verba* notitia & dijudicatione versatur: multa enim, quæ in mysticum trahenda erant sensum, mortiferam sectantes literam præpostere accipiunt. Velut cum forma præcellentem fore Messiam aiunt, propter istud Psalmi quadagesimi quarti: *Speciosus forma præ filiis hominum*. Et cum terreno regno potiturum eum arbitrantur, quod de eo scripta hæc legerint: *Dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ*. Bellatorem illum, & manu fortem, gentiumque multarum domitorem futurum sperant, quod de eo prædicta illa sint: *Sagitta tua acuta, populi sub te cadent*. Rebus tandem ab eo tranquillatis summa pace, non homines solum inter se, sed brutas quoque animantes fruituras his Isaïæ persuasi crediderunt: *Habitabit lupus cum agno, & pardus cum hædo accubabit: puer parvulus minabit eos: leo quasi bos comedet paleas. Et delectabitur infans ab ubere super foramine aspidis, & in caverna reguli qui ablactatus fuerit manum suam mittet*. Sapientissimi Rabbiorum omnium

Psal. 44. 3.

Psal. 1. 8.

Psal. 44. 6.

Isa. 11. 6, & seq.